

Beste Lierders,

Wat is het uitgangspunt, de positie waarin we de herdenkingsplechtigheden van 14-18 dienen te kaderen naar aanleiding van Samuël 2 18: 9-32 uit Absaloms nederlaag en dood?

Ik dank Patrick voor de leerstof en het lesgeven die hij gedurende de 3 avonden bijbels herdenken mij gegeven heeft. Met hem en Annemie hebben we de inhoud voorbereid. Dank ook aan jullie voor de gelegenheid die ik krijg om vandaag verder samen na te denken over het genezingsproces van ons collectief bewustzijn, zodat we nog beter in de voetsporen van Jezus kunnen staan.

Het onderwerp ligt me nauw aan het hart, des te meer omdat ik mijn soldatentijd heb doorgebracht bij de paracommando's in Flawinne, de kazernes en oefenterreinen in België, Schotland, Duitsland, Corsica, en Frankrijk. Na mijn dienstitijd werd ik van desertie beschuldigd vooraleer ik gewetensbezwaarde ben geworden. Annemie en ikzelf zijn beiden gedurende onze jeugd aan Belgische en aan Vlaamse invloeden onderhevig geweest. Beiden hebben we grootouders die naar Frankrijk gevlucht zijn tijdens WO I, waardoor het Frans bij onze thuis geen onbekende was. Mijn grootvader werd krijgsgevangen genomen en een grootnonkel is in de laatste dagen van de 1ste wereldoorlog gesneuveld in De Panne. Ook het Duitskerkhof te Hoogde was een plaats waar ik met de vrienden in mijn jeugd vaak naar toe trok. Annemie en ik zijn ook nu zeer betrokken bij de politiek vluchtelingen van wereldoorlog 3. Het vereist moed om tegen de stroming in te gaan en de 'Ruz' op te kuisen...

De draad in de uiteenzetting die volgt is :

- A . Annemie legt een aantal mechanismen bloot die we kunnen opmerken in de herdenking 14-18, in de 1ste wereldoorlog, in het passieverhaal, in het Absalom verhaal.
- B. Ik zal die mechanismen in vraag stellen.
- C. Annemie kijkt naar de elementen in het verhaal van Absalom die een aanzet zijn om een Bijbelse visie te ontwikkelen.
- D. Tegen het licht van het passieverhaal van Jezus te houden, zien we een evolutie in het bijbels herdenken
- E. We actualiseren naar de herdenkingsplechtigheden met een aantal uitspraken door bekende personen.
- F. 3 Bijbelse doelstellingen

De volgende 10 min vraagt heel wat aandacht maar we geloven dat de heilige geest die hier aanwezig is en de liederen die we zingen ons verlicht om te weten wat ons verder te doen staat.

A. De mechanismen.

1. We leven in een cultuur waar het onrecht in de wereld dat aan armen, kinderen, vluchtelingen, oorlogsslachtoffers, het gewone volk wordt en werd aangedaan. Dit onrecht wordt aangedaan door de elite en werd vervalst, werd als van 'nature' beschouwd of 'ze' willen ons het maar al te graag dat onrecht vergeten wordt door ons consumptie drang te stimuleren.

2. De elite wil dat haar ideologie verborgen blijft en opgevolgd wordt door mechanismes en procedures.
3. De denkwijze als oorlog voeren om oorlog te vermijden.
4. Haar financiële systemen storten landen en bevolking in schulden om ons afhankelijk te maken.
5. Ne kolonialiseren om mensen uit te buiten en dit wordt als evident en als vooruitgang voorgesteld.
6. Monopoliseren van media, politiek, voedsel, technologie, energie enz... om de bevolking onder controle te houden.
7. Globaliseren om de wereldbevolking te verdelen om hen te overheersen.
8. Uiteraard dat de elite ook herdenkingen gebruikt om een aantal van haar doelstellingen te bereiken en ons te doen geloven dat er geen andere wereld mogelijk is dan deze die zij propageren.
9. Natuurlijk zijn er afwijkende stromingen maar laten we maar inzien dat 80 % door de elite wordt gecontroleerd in die gebieden die ik heb opgesomd. Afwijkende stromingen worden gecriminaliseerd.
10. Natuurlijk is deze super-elite ook in strijd met de verschillende inter- en nationale, regionale elites en bestaan er ook interne conflicten in hun dynamiek om de 99% te domineren.
11. Onder de bevolking heb je ook de slippendragers, de uitvoerders van de doelstellingen, de lijkenpikkers, de patriotten, de avonturiers, misdadigers en de propagandisten van allerlei trends. Er is een zeer sterk parasitisme in het economische leven en ook veel onwetendheid. Gelukkig zijn er ook de klokkenluiders, de dissidenten, sociale ondernemers en allen die een ethische bijdrage leveren in de wetenschappelijke of sociale sector om aan bevrijdingswerk te doen.
12. Evenwel is het grote deel van de wereldbevolking de sigaar en niet in het minst de soldaat of de ambtenaar die niet ten volle meewerkt, de armen, de deserteur, de vluchtelingen, de kinderen, de vrouwen en alle getraumatiseerden zowel op materieel als immaterieel vlak. De gruwel die we door de oorlogen herkennen wordt verkocht als eigen aan onze menselijke identiteit.

B. Enkele bezinningsvragen :

1. Maar is dat slechts de waarde van de mens?
2. Ken je mij, wie ben je dan ?
3. Zoeken we de getroffen en hun ware identiteit terug te geven?
4. Is het een gegraveerde naam op een witte grafsteen of een naam in Gods handpalm?
5. Wie is degene die we eren?
6. Herdenken we met een brandende liefde, een vurige hoop en een sterk geloof dat elk slachtoffer een 'schande' is of is het een noodzakelijk kwaad?
7. Kunnen we door te herdenken haat, verdriet in leven transformeren of laten we onze gevoelens en ons gespleten denken recupereren naar nieuwe haat of immobilisme?

8. Was het hun lot omdat er geen andere mogelijkheid is om met conflicten om te gaan?
9. Kunnen we enkel zingeving in ons leven hebben als we 'hun' identiteit slikken?
10. Staan het creëren en innoveren in liefdevolle gemeenschap niet tegenover het dodelijke paradigma?
11. Staat pacifistisch verzet tegenover de moderne slavernij met een gedeeltelijke vernietiging van onze moeder aarde?
12. En gaan we de elite en haar aanhangers vervloeken?
13. Gaan we ervanuit dat wij kunnen genezen van onze valse identiteit, hetzij een internationale, globale, nationale of regionale?
14. Dit is geen collaterale schade, toch? Genocide misschien?
15. Is het mogelijk om de geest van Jezus in de plaats te stellen van deze van David, of de elite van nu?
16. Gaan we er vanuit dat de doden zullen verrijzen?
17. Is dat onze en van zovelen de eindbestemming te begraven liggen onder een hoop opgekuiste stenen?

C. Het verhaal van Absalom is geen blijde boodschap voor David.

Als we terug kijken naar de lezing van Samuël kunnen we een aantal elementen vinden die een aanzet zijn om een Bijbelse visie te ontwikkelen.

1. Dat het een mislukt koningschap is, dit van David, komt al naar voor in het begin van het verhaal want er wordt in pejoratieve zin gesproken over de knechten van David. Daarmee wordt ook David uit de wind gezet
2. De zoon Absalom wordt vooraf beschreven als een absoluut mooie, veel belovende, charmante, populistische, slimme rebel met net als David ook een gevoelige kant, die eigenlijk jaloers is op de macht van zijn vader. Hij doet me aan De Wever denken, die ook veel stemmen kon winnen van de middenklasse.
3. Absalom is boos om de moord op zijn nicht, maar om zijn vader uit te wreken misbruikt hij wel Davids vrouwen in het openbaar. Wederom komt die machocultuur waaraan David zich ook bezondigd heeft, tot uiting.
4. We zien dat het om een oorlog tussen Joodse stammen gaat, en dat de zoon in oorlog getrokken is tegen zijn vader.
5. Om toch de 'nationalistische' pro David gevoelens niet te zeer in verlegenheid te brengen wordt een tragikomisch verhaal verteld : Absalom, met zijn mooie haar verstrikt in takken, gezeten op een

ezel bengelt tussen hemel en aarde aan een boom, terwijl zijn ezel erop zijn eentje van doorgaat. Wat moet die onbekende man gelachen hebben.

6. Die onbekende man maakt Absalom niet af, hoewel generaal Joab hem zilverlingen cadeau zou doen zegt hij. De onbekende man gelooft daar niets van. Joab keert zich van hem af en laat een meute van onwetende knapen de karwei oplossen.

7. Absalom, zijn zoon, zijn prins, zijn bloedlijn had hij liever in zijn monarchie gehouden. Maar de logica van de oorlog leidt ertoe dat Absalom gelyncht wordt door 10 knapen.

8. De overwinnaars begraven Absalom in het woud met een grote steenhoop erop, zodat die vergeten wordt i.p.v. op de door hem voorziene plaats, de zuil die Absalom voor hemzelf opgericht had.

9. 't Is duidelijk dat ook hier de generaals het voor het zeggen hebben en noch wordt er geluisterd naar de onbekende man, noch naar de koning. Wellicht had de onbekende man ook gehoopt dat de prins zou gered worden. Maar 't was een havik, die generaal. En de onbekende man wil duidelijk geen zondebok van het gebeuren zijn. De man gaat tenslotte naar zijn tent.

10. In het verhaal blijft men de spot drijven met Absalom want die zuil wordt de hand van Absalom genoemd.

11. Achimaär wil het evangelie brengen (=de overwinningsboodschap). Maar Joab laat verstaan dat dit niet het goede evangelie is. Hij wil die klus niet door een medestander laten klaren. Hij verkiest een Ethiopiër. Toch is Achimaär koppig en loopt zelfs de Ethiopiër voorbij. Hij gelooft echt dat het De Heer was die het zo gewild heeft. Samuel maakt bij monde van Joab duidelijk dat het een mislukt koningschap is. Een ideologie van de monarchie tegen Gods wil.

12. Absalom wordt in het verhaal de zondebok en dat had David eigenlijk willen vermijden, maar de logica van hun oorlogsidentiteit maakt dat die rol voor hem is weggelegd.

13. Als we het verhaal verder lezen zien we dat David 3 dagen treurt en vast vooraleer hij verschijnt om zijn zegevierende troepen toe te juichen. Het is vooral zijn generaal Joab die hem daartoe aanspoort.

14. We zien hier ook dat de mannen, er zijn geen vrouwen, niet zo ontroostbaar zijn zoals we weten vanuit het verhaal van de treurende Rispa die maandenlang weigert om haar zonen te begraven.

De mannen gaan, zoals gewoonlijk, zeer snel over tot hun business.

D. De evolutie in het bijbels herdenken.

Er zijn heel wat associaties, vergelijkingen, gelijkenissen en tegenstellingen te maken met het passie verhaal van Jezus. 't Is net een uitgetrokken negatief spiegelbeeld.

1. Absalom wordt gevangen genomen en ter dood gebracht op een verlaten duivelse plaats.
2. Absalom sterft hangend aan een kruis (de takken van een boom), en wordt met drie spiesen door boord.

3. Absalom keert zich tegen de koning, zijn vader, Jezus echter keert zich op niet gewelddadige wijze tegen de machthebbers in opdracht van zijn vader.
4. Absalom vlucht op een muilezel, en Jezus doet zijn intrede op een muilezel.
5. Joab laat Absalom omringen door 10 knapen. Petrus is omringd met 10 apostelen.
6. Gedood door drie roeden toen hij nog leefde, net als Jezus.
7. De onbekende man maakt het bekend aan Joab, zoals Judas Jezus uitlevert.
8. De onbekende wel geen zilverlingen, Judas wel.
9. Absalom is niet zo onschuldig, terwijl Jezus dat wel is, ook een afstammeling van David, en beiden kinderloos.
10. Achimaäs loopt voor geen bekwame boodschap. De vrouwen bij het lege graf van Jezus lopen voor de bekwame boodschap.

E. Actualisering

Als we de beide verhalen gaan vergelijken in hun context zitten er veel aanwijzingen in hoe we met doden moeten omgaan in het bijzonder ten gevolge van conflictsituaties.

We zoeken al te zeer naar een zondebok terwijl te betreuren valt dat men zich heeft onderworpen aan een valse ideologie. Men recupereert al te zeer de dood van een ander om er 'imago' uit te halen of een andere 'valse ideologie' op te plakken.

Hoe ver zijn we echter om de wapens om te smeden tot ploegen en door pacifistisch verzet de oorlog of spanning tot stoppen te brengen?

Om het verhaal van de eerste wereldoorlog te actualiseren heeft Johan een pagina aangemaakt op facebook onder de titel : As tears petrified in the ground? 14-18 World war one. (als tranen versteend in de grond...) <https://www.facebook.com/pages/As-tears-petrified-in-the-ground-14-18-WWI/610711125633069> Je vindt er alle mogelijke publicaties, websites, teksten ook deze die we besproken hebben in het YOT. Ook de kritische bedenkingen van academici, van vredesinstututen, journalisten en schrijvers.

Ik citeer nu enkele veelzeggende publicaties op deze facebook pagina.

1. In de thesis van Annelien Noppe vind je een analyse van de geschiedenis van het 100 jaar herdenken met de veelzeggende titel 'De kleine oorlog om de Grote Oorlog.'
2. Van William Kelleher : "De eerste wereldoorlog begon al 20 jaar voor 1914."
3. Van Fred Breackman over het boek "Verzet en Eendracht" van de hand van Adam Hochschild: "Het aantal slachtoffers bij een of andere veldslag werd vaak als graadmeter van het succes beschouwd."
4. Van Verleyen en De Meyer uit het boek "België op de vlucht":
 "Drank speelt een rol, frustratie, wraak, pure wreedheid. Overal is sprake van gegijzelden."
 "De Duitse generaal vraagt in ruil om Gent niet aan te vallen naast de levering van benzine, mineraal water, fietsen , ontsmettingsmiddelen ook ... 100.000 sigaren.
 "De getuigenissen verdwijnen over de verkrachtingen vrijwel volledig."

5. Van Dominique Nuyttens en Benedict Wydooghe in De Wereld morgen:
"Vooreerst zijn er diegenen die het historisch besef mobiliseren als de meest betrouwbare garantie om de herhaling van conflict te vermijden. Daarnaast zijn er zij die de genoemde waarden op de tafel politiek en sociaal coderen en de oorlog gebruiken om te werken aan sociale cohesie, aan gemeenschappenvorming, het bevorderen van en bijbrengen van zachte burgerschapscompetenties."
 6. Paul Breyne : "De herdenking van de eerste wereldoorlog mag geen misbruik maken van de doden."
 7. Steven Maes : "Het verzilveren van de dood."
 8. Geert Sels : "Kermis aan het front."
 9. Hubert van Humbeek en Walter Pauli : "Wat de Vlaamse regering wil doen met WO I, doet ons vrezen voor het ergste."
 10. Giselle Nath : " Commercie is niet de enige doodgraver van de herdenking, ook simplistische vereenvoudiging dreigt."
11. De driedelige doelstelling zelf van de Vlaamse Overheid spreekt ook boekdelen :
- A. Met het project 100 jaar Grote Oorlog wil Vlaanderen de honderdste verjaardag van de Eerste Wereldoorlog op passende en serene wijze herdenken. De concrete programmering van de activiteiten die worden georganiseerd, moet er toe leiden dat de naam Vlaanderen internationale zichtbaarheid krijgt en duurzaam verbonden wordt met het vredethema.
 - B. Een andere doelstelling bestaat erin dat de huidige en toekomstige generaties in Vlaanderen gevoelig gemaakt worden voor thema's als verdraagzaamheid, interculturele dialoog en internationale verstandhouding, met het oog op een open en tolerante samenleving en een actieve internationale oriëntatie.
 - C. Ten slotte wordt ook gestreefd naar een aanzienlijke toename van het vredestoerisme in West – En geheel Vlaanderen.

F. Ook wij kunnen 3 doelstellingen formuleren :

1. Gezien Vlaanderen volgens hen nog gevoelig moet gemaakt worden, kunnen alleen deze die tolerant, verdraagzaam en open zijn een valse identiteit ontmaskeren . Laten we ons daarvoor authentiek inzetten .
2. De hoogste gezagdragers mogen zich niet op hun gemak voelen bij zulke herdenkingen en de taal niet misbruiken om leugens wijs te maken. Wij mogen niet stilzwijgend medeplichtig zijn aan de legitimatie van de macht.
3. Het herdenken van de dood van Jezus en zijn verrijzenis zien we wel als een blijde boodschap en we hebben zijn woord dat het Koninkrijk Gods mogelijk is. We gaan dit testament met zo veel mogelijk uitvoeren en verder uit onze comfortzone opstaan.

Ten slotte citeren wij uit Huub Oosterhuis (Red hen die geen verweer hebben, pg.42)

Zo leven is uittocht naar een nieuwe wereld. Zo leven tegen de dood in/door de dood heen, omwille van verzoening tussen mensen gebeurt niet één keer, eens en voorgoed, aan een kruis, zoenoffer voor eeuwig. Maar gebeurt dag en nacht, wereldwijd hier en nu. In zijn Geest, zijn Geest in ons, leven wij wat wij kunnen omwille van de grote verzoening van alle mensen, wij mensen, nieuw-wij. In die ene gekruisigde herkennen wij-uitvergroot, uitvereeuwigd, allen die hun levenskracht geven voor de schepping van een nieuwe wereld waar niet de dood heerst...

Morgen is het 11 november. Wapenstilstand, herdenking van de duizenden duizenden soldaten... We willen afsluiten met het liedje van Willem Vermandere
<http://youtu.be/j6RYxmy0Jv4> duizend soldaten, altijd iemands vader, altijd iemands kind.

Annemie Declercq en Johan Persyn